

2015

Przewodnik maturalny

- **Rozumienie ze słuchu**
- **Rozumienie tekstów pisanych**
- **Znajomość środków językowych**
- **Wypowiedź pisemna**

Wstęp i konsultacje
dr Grzegorz Śpiewak

Szanowni Państwo!

Przed nami – i licealistami – kolejne duże wyzwanie edukacyjne. Egzamin dojrzałości z języka obcego po raz kolejny zmieni w istotnym stopniu swój kształt. Stanie się to w przypadku liceum ogólnokształcącego **już wiosną 2015 r.**¹, co oznacza, że zmiany dotyczą nie tylko uczniów, którzy rozpoczynają dopiero IV etap kształcenia, ale także tegorocznych drugoklasistów. Tym ostatnim na przygotowanie pozostało zatem **mniej niż dwa lata**. I mimo że, jak się Państwo za chwilę przekonają po lekturze naszego *Przewodnika*, zmiany nie są w żadnym razie tak rewolucyjne jak w przypadku nowej matury 2005, jest ich na tyle dużo, że z całą pewnością wpłyną na tok przygotowania i codzienną pracę w klasie.

Stąd właśnie pomysł na nasz *Przewodnik maturalny 2015*. Chcemy **maksymalnie ułatwić** Państwu **przyswojenie kluczowych zmian** w konstrukcji i zawartości arkusza i tym samym **pomóc w planowaniu pracy**, dobraniu kluczowych treści i typów sprawności językowych. Mamy nadzieję, że nasz *Przewodnik* okaże się przyjazną, podręczną i poręczną wersją oficjalnego *Informatora* opublikowanego przez Centralną Komisję Egzaminacyjną latem tego roku.

Planowana rekonstrukcja egzaminu maturalnego to ostatni etap w procesie dostosowania go do wymogów określonych w obowiązującej podstawie programowej². Zmiany dotyczyć będą oczywiście **wyłącznie części pisemnej** na poziomie podstawowym i rozszerzonym, gdyż jak doskonale pamiętamy część ustna została już zmodyfikowana w roku 2012, podobnie jak część pisemna matury na poziomie dwujęzycznym.

Na kolejnych stronach naszego *Przewodnika* znajdą Państwo zwięzły opis najważniejszych cech nowego arkusza części pisemnej, a następnie prezentację przykładowych zadań – zupełnie nowych lub (mniej czy bardziej) zmodyfikowanych. Podzieliliśmy je zgodnie z układem arkusza na zadania w zakresie rozumienia tekstu słuchanego, rozumienia tekstu pisanego, znajomości środków językowych oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej, osobno na poziom podstawowy i na poziom rozszerzony egzaminu. Na końcu *Przewodnika* znajdą też Państwo zapis nagrań i klucz do wszystkich zadań.

Niniejszy *Przewodnik* jest częścią nowego programu wsparcia profesjonalnego dla Państwa, o nazwie **Macmillan Exam Services**. W ramach jesiennej edycji tego programu zapraszamy Państwa także na serię szkoleń poświęconych nowej formule egzaminu dojrzałości, w tym zwłaszcza w niezwykle popularnej formie **Macmillan Small Talks (big ideas)** dostępnej online na www.macmillan.pl/szkolenia wraz z materiałami dodatkowymi i imiennymi certyfikatami. Jednocześnie rusza zupełnie **nowy serwis internetowy** dla nauczycieli, dostępny na www.macmillan.pl/egzaminu. Oczywiście do Państwa dyspozycji pozostają reprezentanci regionalni wydawnictwa Macmillan, którzy chętnie odpowiedzą na wszelkie szczegółowe pytania.

Trzymamy mocno kciuki za sukces Państwa i uczniów!

Zespół wydawnictwa Macmillan

1 Absolwenci techników przystępować będą do nowego egzaminu od roku szkolnego 2015/2016, czyli wiosną 2016 r.

2 Podstawa prawna: załącznik nr 4 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół, Dz.U. z dnia 15 stycznia 2009 r., nr 4, poz. 17.

Matura 2015: część pisemna – najważniejsze zmiany

Prezentację zmian w części pisemnej rozpoczynamy od rzutu oka na ogólne założenia koncepcyjne i organizacyjne tego egzaminu:

	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony	Matura dwujęzyczna ³
Charakter egzaminu	przedmiot obowiązkowy	przedmiot dodatkowy	przedmiot dodatkowy
Szacunkowy poziom trudności w skali ESOKJ	B1	B2(+)	C1
Czas trwania	120 min	150 min	180 min

Widać wyraźnie, że nowy kształt części pisemnej jest wynikiem wejścia w życie nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego, która dostosowuje system kształcenia językowego w polskich szkołach do **wytycznych polityki językowej Rady Europy**. Stąd oczywiście odniesienie do poziomów kompetencji językowej określonych w skali *Europejskiego systemu opisu kształcenia językowego* (w skrócie ESOKJ). Oczywiście wpływ ten widoczny jest nie tylko na poziomie ogólnym, ale zwłaszcza w sposobie konstrukcji poszczególnych zadań, do czego przejdziemy za chwilę.

Twórcy egzaminu realizują też założenie **harmonizacji** sposobu sprawdzania umiejętności językowych uczniów na wszystkich etapach kształcenia. Widzimy to także w długości arkusza: część pisemna na poziomie rozszerzonym ulegnie znacznemu skróceniu, z obecnych 190 min do **150 min**. Zasada harmonizacji widoczna jest najbardziej w zawartości arkusza. W nowej formule składać się on będzie z następujących części:

	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony	Matura dwujęzyczna ⁴
Zawartość arkusza	<ul style="list-style-type: none"> ● rozumienie ze słuchu ● rozumienie tekstów pisanych ● znajomość środków językowych ● wypowiedź pisemna 		

Części składowe arkusza są **identyczne** na wszystkich trzech poziomach egzaminu maturalnego. Oznacza to bardzo istotne novum w przypadku poziomu podstawowego: pojawia się **zupełnie nowa część leksykalno-gramatyczna**. Mimo że pojawią się w niej wyłącznie zadania zamknięte, to, zgodnie z *Informatorem*, typy testowanych umiejętności i same zadania są oryginalne i ciekawe (→ patrz przykłady na str. 13 naszego *Przewodnika*).

3 Warto zwrócić uwagę, że od roku 2015 do egzaminu na poziomie dwujęzycznym będą mogli przystępować WSZYSCY chętni uczniowie, nie tylko ci z klas dwujęzycznych, jak dotąd.

4 Docelowy kształt tego arkusza w przypadku matury dwujęzycznej oczywiście już znamy, gdyż nowa formuła obowiązuje już od roku 2012 i nie ulegnie dalszym zmianom. Dlatego **nie będziemy się nią zajmować** poniżej.

Przyjrzyjmy się teraz wadze poszczególnych części arkusza, obecnie i po zmianie w 2015 r.:

	Poziom podstawowy		Poziom rozszerzony	
	obecnie	od 2015	obecnie	od 2015
Rozumienie ze słuchu	30%	30%	30%	24%
Rozumienie tekstów pisanych	40%	30%	18%	26%
Znajomość środków językowych	0%	20%	16%	24%
Wypowiedź pisemna	30%	20%	36%	26%

Jak widać stosunkowo stabilne jest jedynie rozumienie ze słuchu (niewielki spadek o 6% na poziomie rozszerzonym). Udział w punktacji pozostałych trzech części arkusza ulega istotnym zmianom:

- na obydwu poziomach egzaminu **wyraźnie spada waga wypowiedzi pisemnej**: aż o 10%,
- udział umiejętności czytania maleje znacznie na poziomie podstawowym (aż o 10%), za to rośnie o 8% na poziomie rozszerzonym (tym samym znika dotychczasowa, dość dziwna, dysproporcja w stosunku do pozostałych części arkusza),
- rola **znajomości środków językowych rośnie wyraźnie** (o 8%) na poziomie rozszerzonym. Ale co ważniejsze, stanowi **aż 20% punktów na poziomie podstawowym!**

Co to oznacza dla toku przygotowania i codziennej pracy z uczniami w liceum? Na pewno błędem strategicznym byłoby potraktowanie zmian jako otwartego zaproszenia do przystawienia „wałkowania” jedynie gramatyki i słownictwa. Umiejętności receptywne (rozumienie ze słuchu i rozumienie tekstów pisanych) mają nadal największy udział w wyniku sumarycznym na obydwu poziomach egzaminu. Z pewnością warto to uwzględnić, planując pracę na lekcji i to zarówno w bloku kształcenia ogólnojęzykowego, jak i w ścieżce stricte proegzaminacyjnej.

Po drugie, warto przyrzeć się przykładowym zadaniom na znajomość środków językowych (→ patrz str. 13 i 20 naszego *Przewodnika*). Na obydwu poziomach egzaminu są one **zbudowane bardzo nowocześnie** i nakierowane na **sprawdzenie wybranych elementów** leksykalno-gramatyczno-funkcjonalnych **traktowanych jako całość**. Nie znajdziemy tam tradycyjnych zadań, np. na czasy gramatyczne czy przedimki. Do tej kwestii wrócimy poniżej. Warto jednak już w tym miejscu zaznaczyć, że bardzo sensowne wydaje się stopniowe uwrażliwianie licealistów na cechy systemu języka, nie tyle jako cel sam w sobie, co poniekąd *przy okazji*, jako część pogłębionej pracy językowej z tekstem mówionym i pisany.

Przejdźmy teraz do szczegółowego omówienia zmian w poszczególnych częściach arkusza.

Rozumienie ze słuchu

	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
Czas trwania	20 min	25 min
Punktacja	1 punkt za każdą prawidłową odpowiedź	
Liczba zadań	3–4	3–4
Typy zadań	prawda/fałsz; dobieranie; wybór wielokrotny	
Nowe typy umiejętności szczegółowych	intencja mówiącego; kontekst wypowiedzi	oddzielanie faktów od opinii

Dużych modyfikacji nie widać – bez zmian pozostają: czas trwania, liczba zadań, punktacja i typy zadań. Podobnie jak teraz źródłem nagrań będą teksty autentyczne lub adaptowane na poziomie podstawowym oraz autentyczne lub minimalnie adaptowane na poziomie rozszerzonym.

Warto jednak zwrócić uwagę na **długość nagrań**: na poziomie podstawowym teksty będą krótsze, lecz będzie ich więcej (→ patrz np. zadanie 1 na str. 8 naszego *Przewodnika*), co z pewnością wymaga od ucznia większej koncentracji uwagi, więc warto to systematycznie ćwiczyć w klasie. Z kolei przykładowe zapisy nagrań z poziomu rozszerzonego są wyraźnie bardziej ambitne niż na poziomie podstawowym, zwłaszcza jeśli idzie o leksykę (→ patrz np. zadanie 1 i 2 na str. 16 naszego *Przewodnika*). Prawie na pewno licealista nie będzie znał wszystkich pojawiających się w nich słówek, trzeba go zatem uczyć, **jak sobie poradzić z tekstem częściowo niezrozumiałym**.

Istotnym novum jest wachlarz testowanych umiejętności szczegółowych. Na poziomie podstawowym oprócz głównej myśli tekstu pojawią się **pytania bardziej szczegółowe**, m.in. o intencję nadawcy tekstu i/lub kontekst wypowiedzi (→ patrz np. zadanie 1 na str. 8 naszego *Przewodnika*), co widać choćby po różnorodności czasowników w treści zadania. Na poziomie rozszerzonym nie wystarczy, jak dotąd, określić, czy dane stwierdzenie jest prawdziwe czy fałszywe; sprawdzana może być także umiejętność odróżniania stwierdzeń obiektywnych od subiektywnych (→ patrz np. zadanie 1, pytanie 1.3, na str. 16 naszego *Przewodnika*). Wymaga to od ucznia zademonstrowania **elementów myślenia krytycznego**, a także – na poziomie bardzo konkretnym – **wychwytywania językowych oznak subiektywności**, np. *In my view, Some say..., It is sometimes believed that...* itp.

Rozumienie tekstów pisanych

	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
Łączna długość tekstów	1000–1200 wyrazów	1300–1600 wyrazów
Punktacja	1 punkt za każdą prawidłową odpowiedź	
Liczba zadań	3–4	3–4
Typy zadań	prawda/fałsz; dobieranie; wybór wielokrotny	
Nowe typy umiejętności szczegółowych	rozpoznawanie związków między częściami tekstu	oddzielanie faktów od opinii

Na pierwszy rzut oka zwraca uwagę większa niż obecnie ilość tekstu do przeczytania, i to na obydwu poziomach (jak pamiętamy, obecnie tę ilość określa się w *Informatorze* mniej precyzyjnie, odpowiednio jako 1,5 i 2 strony A4, co daje odpowiednio ok. 900–1000 wyrazów i 1100–1300 wyrazów). Jako ciekawostkę warto dodać, że jest to więcej tekstu niż na maturze z języka ojczystego.

Oczywiście nie sama liczba wyrazów przesądza o poziomie trudności tekstu. Ważniejsze są nowe, potencjalnie nieco zaskakujące typy zadań. I tak na poziomie podstawowym pojawia się zadanie, w którym zamiast jednego dłuższego, mamy **kilka krótszych tekstów na ten sam temat** i do każdego z nich jedno zadanie na wybór wielokrotny lub dobieranie (→ patrz np. zadanie 3 na str. 9 naszego *Przewodnika*).

Drugim novum na poziomie podstawowym jest zadanie sprawdzające **umiejętność rozpoznawania związków między częściami tekstu** (→ patrz np. zadanie 5 na str. 12 naszego *Przewodnika*). Ten typ zadania nie jest sam w sobie oryginalny, wielu z Państwa zna go z pewnością z innych egzaminów (np. Cambridge ESOL), gdzie zawsze sprawia ono zdającym stosunkowo duże trudności, warto więc poświęcić mu odpowiednio dużo uwagi, planując dobór zadań utrwalających. Tym bardziej że odpowiednio trudniejszy językowo odpowiednik tego zadania może pojawić się także na poziomie rozszerzonym. Podobnie jak zadanie na oddzielanie faktów od opinii (→ patrz np. zadanie 4, pytanie 4.4 na str. 19 naszego *Przewodnika*), podobne w zamyśle do zadania w części sprawdzającej rozumienie ze słuchu.

Znajomość środków językowych

	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
Zakres struktur	szczegółowa lista w <i>Informatorze</i> CKE	
Punktacja	1 punkt za każdą prawidłową odpowiedź	1 punkt za każdą prawidłową odpowiedź
Liczba zadań	2–3	2–3
Typy zadań	<p>tylko zamknięte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wybór wielokrotny • test luk lub dobieranie 	<p>zamknięte i otwarte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wybór wielokrotny • test luk lub dobieranie + zmiana formy wyrazu • słowotwórstwo • parafrazowanie fragmentów zdań • gramatyzacja (fragmentów) zdań • częściowe tłumaczenie fragmentów zdań na j. ang.

Podobnie jak obecnie, zadania sprawdzające znajomość środków językowych oparte będą na **pojedynczych zdaniach** lub **krótkich tekstach**, zwłaszcza **minidialogach**. Wartość każdego pytania rośnie z obecnego 1/2 punktu do 1 punktu za każdą poprawną odpowiedź, podobnie jak w pozostałych częściach arkusza.

Jeśli chodzi o poziom rozszerzony, typy zadań pozostają praktycznie bez zmian⁵ (bardzo przypominają też zadania z poziomu rozszerzonego nowego egzaminu gimnazjalnego, co przywodzi na myśl po raz kolejny zasadę harmonizacji sposobu testowania).

Na poziomie podstawowym cała ta część arkusza to zupełna nowość! Widać od razu nowoczesne podejście do testowania tego aspektu kompetencji językowej, z włączeniem **czasowników frazowych, kolokacji i innych związków frazeologicznych**, i ogólnie dużym udziałem leksyki (→ patrz np. zadanie 7 na str. 14 naszego *Przewodnika*) oraz kompletnych całości komunikacyjnych (*functional chunks* → patrz np. zadanie 10 na str. 15 naszego *Przewodnika*).

Mimo że zadania będą miały charakter wyłącznie zamknięty, widać dużą różnorodność testowanych umiejętności szczegółowych, np. **wybór najlepszej parafrazy** (→ patrz np. zadanie 8 na str. 14 naszego *Przewodnika*) czy **wybór najlepszego tłumaczenia** fragmentu lub całego zdania (→ patrz np. zadanie 9 na str. 14 naszego *Przewodnika*).

⁵ Na obecnym poziomie rozszerzonym przewidziano 1–2 zadania na rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych (→ zamknięte) i 1–3 zadań na stosowanie tych struktur (→ otwarte).

Wypowiedź pisemna

	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
Liczba zadań	1 – [brak wyboru]	1 – [wybór z 2 tematów]
Długość tekstu	80 – 130 wyrazów	200 – 250 wyrazów
Formy tekstu	użytkowy	argumentacyjny
	<ul style="list-style-type: none"> • list tradycyjny lub e-mail • wiadomość na blogu • wiadomość na forum 	<ul style="list-style-type: none"> • list formalny • rozprawka • artykuł publicystyczny
Kryteria oceny	<ul style="list-style-type: none"> • treść: od 0 do 4 punktów • spójność i logika wypowiedzi: od 0 do 2 punktów • zakres środków językowych: od 0 do 2 punktów • poprawność środków językowych: od 0 do 2 punktów 	<ul style="list-style-type: none"> • zgodność z poleceniem: od 0 do 5 punktów • spójność i logika wypowiedzi: od 0 do 2 punktów • zakres środków językowych: od 0 do 3 punktów • poprawność środków językowych: od 0 do 3 punktów

Tu również liczne i ważne zmiany. Na poziomie podstawowym znika zupełnie krótszy tekst, pozostaje więc tylko **jeden tekst użytkowy**, stąd **zmniejszenie ogólnego limitu** wyrazów⁶ i wagi tej części arkusza w ogólnej punktacji. Nie będzie już pocztówek, zaproszeń ani ogłoszeń, rozszerzy się za to wachlarz możliwych typów tekstów użytkowych o wiadomość umieszczaną na blogu lub forum internetowym. I co równie ważne, w obrębie tego jednego tekstu **treść zadania wymusi włączenie szeregu szczegółowych umiejętności**: elementów opisu, relacjonowania, zaproszenia, uzasadniania opinii, w tym przedstawiania zalet i wad różnych rozwiązań i poglądów.

Na poziomie rozszerzonym także duże zmiany. Znikają: recenzja, opowiadanie i opis. Ale w ramach listu formalnego, rozprawki czy artykułu pojawią się *elementy* opisu, relacjonowania, sprawozdania, recenzji czy pogłębionej argumentacji.

I wreszcie warto przestudiować zmiany w kryteriach oceny, zwłaszcza zupełną nowość na obydwu poziomach: **spójność i logikę wypowiedzi**⁷.

Na poziomie rozszerzonym zamiast „treści” będzie oceniana „zgodność z poleceniem”. Za „zakres środków językowych” (obecnie „bogactwo”) będzie przyznawane nie do 5 pkt, jak teraz, tylko maksymalnie 3 punkty, ale jeśli dodamy punkty za „spójność i logikę”, to efekt jest podobny. Jeden punkt traci „poprawność” (teraz maks. 4, a będą maks. 3 pkt).

Tyle tytułem analizy porównawczej. Na kolejnych stronach naszego *Przewodnika* prezentujemy przykładowe zadania zaczerpnięte wprost z *Informatora* CKE.⁸

⁶ Dotychczasowy limit na poz. podstawowym to 120–150 (co dotyczy dotychczasowego „dłuższego tekstu użytkowego”; „krótszy” w ogóle nie ma podanego limitu).

⁷ W pewnej mierze zastępuje ono dotychczasowe kryterium „formy” na poziomie podstawowym i „kompozycji” na poziomie rozszerzonym.

⁸ Informator o egzaminie maturalnym z języka angielskiego od roku szkolnego 2014/2015, <http://www.cke.edu.pl/files/file/Matura-2015/Informatory-2015/Jezyk-angielski.pdf>, (dostęp: 16 lipca 2013)

Matura 2015:

Część pisemna – poziom podstawowy

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

Zadanie 1.

Usłyszysz dwukrotnie cztery wypowiedzi związane z jedzeniem. Do każdej wypowiedzi (1.1.–1.4.) dopasuj odpowiadające jej zdanie (A–E). Wpisz rozwiązania do tabeli.

Uwaga: jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej wypowiedzi.

- A. The speaker advertises a cookery course.
- B. You can hear this announcement on a train.
- C. We learn in what situation a popular drink was first served.
- D. The speaker describes an unusual meal prepared on a plane.
- E. The speaker explains how he/she started to enjoy oriental food.

1.1.	1.2.	1.3.	1.4.

Zadanie 2.

Usłyszysz dwukrotnie trzy teksty. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią nagrania. Zakreśl literę A, B albo C.

Tekst 1.

- 2.1. The announcement is for tourists who
- A. are planning to go on holiday to Brighton.
 - B. are going to leave Brighton the next day.
 - C. are just starting their stay in Brighton.

Tekst 2.

- 2.2. What does Jake do to manage his time better?
- A. He uses his computer less often.
 - B. He puts his tasks in the order of importance.
 - C. He tries not to plan too many things.

Tekst 3.

- 2.3. Who is the competition for?
- A. Teenagers who are good at writing.
 - B. Teenagers who enjoy reading books.
 - C. Teenagers who want to travel the world.

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

Zadanie 3.

Przeczytaj trzy teksty związane z tańcem. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią tekstu. Zakreśl literę A, B albo C.

DON'T FORGET!

- The dance is for students only. No guests allowed.
- Students should make arrangements for their journey back home before the dance. We do not allow students to walk home when it gets dark. They must stay inside until the dance is over or until a parent or guardian comes to pick them up.
- A telephone is available in case of emergency.

www2.chccs.k12.nc.us

Tekst 1.

3.1. The text gives readers

- A. directions for getting to a dance class.
- B. tips on how to select a dance school.
- C. a set of school dance rules.

COMING SOON!

It's the show you've been waiting for. *Viva Forever!* is coming to the West End's Piccadilly Theatre. So make sure you're first in line to see it.

Viva Forever! is a story about a mother and daughter as they work their way through a TV reality singing and dancing contest. The show includes 16 unforgettable *Spice Girls'* songs including *Wannabe*, *Stop* and, of course, the title song. And what dancing you can see on stage!

The *Spice Girls* are the most popular girl band of the last 20 years and have given their full backing to the show. So, *Say You'll Be There!* Now you can get the best seats.

adapted from www.discountheatre.com

Tekst 3.

THE WALTZ

I don't want to dance with him. I don't want to dance with anybody. I've seen the way he dances. Not a quarter of an hour ago I was feeling so sorry for the poor girl he was dancing with. And now I'm going to be the poor girl myself.

Why can't he leave me alone? And what can I do? Everyone else is already on the dance floor, except me. What can you say, when a man asks you to dance with him? I most certainly will not dance with you, I'll see you in hell first. No. There is nothing for me to do, but say "I'd love to".

adapted from *The Waltz* by Dorothy Parker

Tekst 2.

3.2. Why does the girl decide to dance with the boy?

- A. She feels that she has no choice.
- B. She knows he is a really good dancer.
- C. She is sorry that nobody wants to dance with him.

3.3. The author of the text

- A. invites readers to a pop concert.
- B. encourages readers to book tickets for a performance.
- C. gives an opinion about a singing and dancing contest.

Zadanie 4.

Przeczytaj tekst. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią tekstu. Zakreśl literę A, B, C albo D.

SIMON'S STORY

When we visit Simon Reeve to listen to his story about malaria, he is still embarrassed to admit that catching the disease was totally his own fault. Simon has gone around the world three times visiting far-off exotic locations so he was well aware of the health risks when he travelled to Gabon, West Africa, a malaria hotspot, in 2006. Although he knew how dangerous the disease is, he still risked his life.

'It happened while I was filming *Equator*,' recalls Simon. 'I was told I should start taking antimalarial tablets the day before I got to Africa and then every day while I was there. I bought them well in advance, but foolishly, in all the excitement, I didn't pack them. Of course it was stupid of me, but I thought everything would be all right so I didn't worry about it. I think I was bitten by a mosquito on the first day but I realized something was wrong several days later. We had finished our journey through Gabon and were going to the Democratic Republic of Congo the following day. Sophie, the director, Sam, the cameraman, and I went to have a pizza in a restaurant near our hotel with a couple of doctors from Germany who were working at the Albert Schweitzer Hospital, one of the main malaria hospitals in Africa. Suddenly, during the meal I started to get muscle ache and felt sleepy so I went back to my room and went straight to bed. I woke up at 3 a.m. feeling very sick. But malaria didn't come to my mind. We'd come from an area where lots of gorillas had the deadly Ebola virus and that was my biggest fear. The hospital was far away so I wanted to contact one of the German doctors but I didn't have their phone numbers. I decided to wait until morning but I was really terrified.'

In the morning Simon managed to get up and perhaps rather optimistically tried to continue filming. 'Sophie and Sam took one look at me and told me to sit down,' he says. 'They checked my temperature which was 39.8°C – a high fever. They gave me some water and some medicine and called for a local doctor who examined me and said he suspected I had malaria. Sophie contacted one of the specialists we had met the day before and after giving me a blood test he said the diagnosis was correct.'

Simon really wants to help reduce the number of malaria infections each year, that's why he agreed to have his story published. 'With modern medicine there is no reason why so many British travellers should catch this horrible disease,' he says.

adapted from www.dailymail.co.uk

4.1. Simon blames himself for catching malaria because he

- A. didn't buy the tablets.
- B. took the tablets too late.
- C. forgot to take the tablets.
- D. packed the wrong tablets.

4.2. Simon thinks he got infected

- A. after his visit to the Albert Schweitzer Hospital.
- B. in the Democratic Republic of Congo.
- C. while having a pizza in a restaurant.
- D. during his stay in Gabon.

4.3. When Simon felt ill in his hotel room, he

- A. thought he had caught a different disease.
- B. asked German doctors for advice.
- C. went to hospital right away.
- D. was sure he had malaria.

4.4. Who first took care of Simon in the morning?

- A. a local doctor
- B. his work colleagues
- C. an unknown specialist
- D. doctors from Germany

4.5. In the article, the author

- A. makes people more aware of a dangerous disease.
- B. encourages readers to go to exotic countries.
- C. tells the story of Simon's successful career.
- D. advertises a new BBC travel programme.

Zadanie 5.

Przeczytaj tekst, z którego usunięto trzy zdania. Wpisz w luki 5.1.–5.3. litery, którymi oznaczono brakujące zdania (A–E), tak aby otrzymać logiczny i spójny tekst.

Uwaga: dwa zdania zostały podane dodatkowo i nie pasują do żadnej luki.

MY NEW FLATMATE

7th February 2011

When I first met Sherlock, my new flatmate, he told me my life story. He knew so much about me from the way I walk, the way I look and even from my mobile. And that's the thing with him. **5.1.** _____ He sees right through everyone in seconds.

But what's incredible is how little he knows about things which do not interest him. **5.2.** _____ And last week I found out he did not know that the Earth goes round the Sun. Seriously! He's such a brilliant detective but at the same time there are these blind spots which are really terrifying.

When I arranged to come over on Tuesday to see Sherlock's flat, I had no idea of what was going to happen. When I was looking around the room I wanted to rent, suddenly a police officer came in. **5.3.** _____ Somebody had been murdered. Sherlock decided to investigate and asked me to join him. In the taxi, he explained how he had deduced everything about me the previous day. I could try to explain it here but I think it's better if you go to his site, www.thescienceofdeduction.co.uk, and see for yourself how his mind works.

www.johnwatsonblog.co.uk

- A. This morning, for example, he asked me who the Prime Minister was.
- B. It's impossible to hide anything from Sherlock.
- C. You can't imagine how quickly he found out about them.
- D. That's why he decided to look for one.
- E. Sherlock, of course, already knew why he was there.

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH

Zadanie 6.

Przeczytaj tekst. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, tak aby otrzymać logiczny i gramatycznie poprawny tekst. Zakreśl literę A, B albo C.

REDUCE, REUSE, REPLAY

Five teens from Sarasota, Florida, are making music from garbage. All the *Garbage Men* band's instruments are made from recycled objects.

The band started a 6.1. _____ years ago. Jack Berry, who was in eighth grade at the 6.2. _____, decided to make a homemade guitar. After some trials, he ended up building it from a cereal box, a yardstick and toothpicks. When Jack showed the guitar to his friend, Ollie Gray, they had 6.3. _____ to form a band using other homemade instruments and promote recycling in this way. So they made a horn from pipes and a keyboard from old bottles. "We want to show people 6.4. _____ more to recycling than throwing things away in the bin," Jack said.

The band, all tenth graders, tries to play a concert every week. They've also played on a Tampa, Florida radio station, and auditioned for *America's Got Talent*. The teens hope to take their show on the road by touring other states. "We want to show people how important recycling is, and music is the best way to 6.5. _____ to people," Jack says. Their instruments may be garbage, but their message isn't.

adapted from www.timeforkids.com

6.1.

- A. few
- B. plenty
- C. some

6.2.

- A. point
- B. time
- C. moment

6.3.

- A. an opinion
- B. a project
- C. an idea

6.4.

- A. it is
- B. there is
- C. this is

6.5.

- A. get our message across
- B. give our message away
- C. bring our message up

Zadanie 7.

W zadaniach 7.1.–7.2. wybierz wyraz, który poprawnie uzupełnia luki w obydwu zdaniach. Zakreśl literę A, B albo C.

7.1. My brother will have to look _____ my dog when I go on holiday.

Finally, _____ an hour I decided to walk back home.

- A. after
- B. for
- C. at

7.2. Where did you _____ this photo? I thought I had lost it!

I _____ it hard to believe that she stole the money.

- A. take
- B. find
- C. make

Zadanie 8.

W zadaniach 8.1.–8.2. spośród podanych opcji (A–C) wybierz tę, która może najlepiej zastąpić zaznaczony fragment. Zakreśl literę A, B albo C.

8.1. I spent a few weeks thinking which university to go to and I have finally **decided** this weekend.

- A. made my choice
- B. taken my chance
- C. found my way

8.2. **Will you do something for me?** I need somebody to set the table.

- A. Do you help me a lot?
- B. Are you going to make it?
- C. Can you do me a favour?

Zadanie 9.

W zadaniach 9.1.–9.2. spośród podanych opcji (A–C) wybierz tę, która jest tłumaczeniem fragmentu podanego w nawiasie, poprawnie uzupełniającym lukę. Zakreśl literę A, B albo C.

9.1. Where on earth is this bus? We (**czekamy**) _____ here for over an hour!

- A. are waiting
- B. wait
- C. have been waiting

9.2. It's really difficult to get a place in this restaurant on Friday evening. (**Czy musiałeś rezerwować ten stolik?**) _____

- A. Is it the table you reserved?
- B. Did you have to book the table?
- C. Have you ordered the table?

Zadanie 10.

Uzupełnij poniższe minidialogi (10.1.–10.2.), wybierając brakującą wypowiedź jednej z osób. Zakreśl literę A, B albo C.

10.1.

- X: Did you enjoy the film?
 Y: _____
 X: That's a pity.
 A. Not really, to tell the truth.
 B. In fact, I did. More than I expected.
 C. Of course. It was terrific!

10.2.

- X: How long did it take you to do the project?
 Y: _____
 X: Really? It's amazingly good.
 A. Just some of it.
 B. Only a few days.
 C. More than a week ago.

TWORZENIE WYPOWIEDZI PISEMNEJ

Zadanie 11.

Uczestniczyłeś(-aś) w międzynarodowej wymianie w Londynie. Napisz list do kolegi z Anglii, w którym:

- opiszysz rodzinę, u której mieszkałeś(-aś),
- zrelacjonujesz wydarzenie, które szczególnie utkwiło Ci w pamięci,
- przedstawisz wady i zalety tego wyjazdu,
- zaproponujesz wspólne wakacje w wybranym przez Ciebie miejscu i uzasadnisz swój wybór.

Rozwiń swoją wypowiedź w każdym z czterech podpunktów, pamiętając, że jej długość powinna wynosić **od 80 do 130 słów** (nie licząc słów w zdaniach, które są wytłuszczone). Oceniana jest umiejętność pełnego przekazania informacji (4 punkty), spójność i logika wypowiedzi (2 punkty), bogactwo językowe (2 punkty) oraz poprawność językowa (2 punkty).

*Hi Peter,
 I'm writing to tell you
 about my exchange trip
 to London.*

*That's it for now. I hope
 to hear from you soon.*

*Love,
 XYZ*

Zadanie 12.

Po raz pierwszy podjąłeś/podjęłaś pracę wakacyjną. Podziel się swoimi wrażeniami na blogu.

- Poinformuj, jaką pracę wykonujesz, i przedstaw swoje obowiązki.
- Wyraż opinię na temat swojego szefa i uzasadnij ją.
- Opisz, jak poradziłeś(-aś) sobie z problemem, który pojawił się dzisiaj w pracy.
- Napisz, w jaki sposób wykorzystasz zarobione pieniądze.

Rozwiń swoją wypowiedź w każdym z czterech podpunktów, pamiętając, że jej długość powinna wynosić **od 80 do 130 słów** (nie licząc słów w zdaniach, które są wytłuszczone). Oceniana jest umiejętność pełnego przekazania informacji (4 punkty), spójność i logika wypowiedzi (2 punkty), bogactwo językowe (2 punkty) oraz poprawność językowa (2 punkty).

*Hi everyone!
 Guess what! I've found
 a holiday job!*

*I hope everything will
 be all right.*

Matura 2015:

Część pisemna – poziom rozszerzony

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

Zadanie 1.

Usłyszysz dwukrotnie trzy teksty. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią nagrania. Zakreśl literę A, B albo C.

Tekst 1.

1.1. The speakers are

- A. fashion magazine editors.
- B. fashion photographers.
- C. fashion designers.

Tekst 2.

1.2. How should the piece of news be headlined?

- A. PRISONERS GET AWAY WITH THEIR CRIME
- B. CRIMINALS COME TO THE RESCUE
- C. CONVICTS ESCAPE DURING COMMUNITY SERVICE

Tekst 3.

1.3. Which of the following is stated in the interview as a fact, and not an opinion?

- A. Advanced Physics is now one of the five most popular courses taken by students.
- B. Advanced Physics is usually taken with future career prospects in mind.
- C. Students feel more and more apprehensive about taking Advanced Physics.

Zadanie 2.

Usłyszysz dwukrotnie cztery wypowiedzi na temat rozmów kwalifikacyjnych w sprawie pracy. Do każdej wypowiedzi (2.1.–2.4.) dopasuj odpowiadające jej zdanie (A–E). Wpisz rozwiązania do tabeli.

Uwaga: jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej wypowiedzi.

The speaker

- A. was not contacted after the interview despite the interviewers' promise.
- B. resigned from the position himself/herself.
- C. felt uncomfortable when the interviewer got unwell.
- D. was unable to demonstrate an essential skill during the interview.
- E. realized what the problem was after leaving the interview.

2.1.	2.2.	2.3.	2.4.

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

Zadanie 3.

Przeczytaj tekst, który został podzielony na trzy części (A–C) oraz pytania ich dotyczące (3.1.–3.4.). Do każdego pytania dopasuj właściwą część tekstu. Wpisz rozwiązania do tabeli.

Uwaga: jedna część tekstu pasuje do dwóch pytań.

In which paragraph does the author		
3.1.	mention an airline which is an exception to <i>à la carte</i> pricing?	
3.2.	suggest that <i>à la carte</i> pricing might lead to unequal treatment of passengers?	
3.3.	quote the results of a survey to make a point?	
3.4.	refer to the service which started the policy of <i>à la carte</i> pricing?	

FLYING *À la carte*

- A. The practice of *à la carte* pricing, that is, charging passengers for each service individually, for instance food and drinks or choosing a seat, is more and more common. The trend began with *American Airlines* introducing a fee for checked-in luggage and soon the ideas for other add-ons followed. With far fewer people flying because of the economic recession airlines are reluctant to raise fares and many companies are counting on this money more than ever. In fact, *à la carte* pricing has become so successful that experts are predicting it will be on the rise in the years to come.
- B. European carrier *FlyWithUs* has taken *à la carte* pricing to the extreme, introducing a per-minute fee for customers speaking to a company representative on the phone. That practice would probably never take off in the U.S. Experts predict the *à la carte* pricing structure will allow carriers to treat higher-paying passengers better than their penny-pinching neighbours. For example, a person who buys an in-flight meal, a headset, and a pillow is likely to get better service from the cabin crew. This has always been the case in first class, but it's new to economy.
- C. Because fees vary from airline to airline – and only a few companies, like Southwest, still subscribe to the old-fashioned, all-inclusive approach – it takes a lot of work to figure out the total cost of a trip. You have to do a lot of math but if you book online, don't check-in a bag, and skip the meal, you're probably paying less than if the airlines had simply raised fares. And according to a poll conducted last year people are becoming more comfortable with the system for that reason. Fifty-three percent of the respondents said they'd prefer to buy the lowest-priced option and then add services than go for a higher priced all-inclusive fare.

adapted from www.budgettravel.com

Zadanie 4.

Przeczytaj dwa teksty związane ze szkołą. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią tekstu. Zakreśl literę A, B, C albo D.

Tekst 1.

TEACHER MAN

I was in my third year of teaching creative writing when one of my students, 16-year-old Mikey, gave me a note from his mother: "Dear Mr. McCort, Mikey's grandmother who is 80 fell down the stairs from too much coffee and I kept Mikey at home to take care of her so I could go to my job at the ferry terminal. Please excuse Mikey. P.S. His grandmother is ok."

I had seen Mikey scribbling the note at his desk, using his left hand to disguise his handwriting. I said nothing. Most parental excuse notes I received back in those days were penned by my students. I threw Mikey's note into a desk drawer along with dozens of other notes. While my class took a test, I decided to read all the notes again. I made two piles, one for the genuine ones, the other for forgeries. The second was the larger pile, with writing that ranged from imaginative to lunatic.

Isn't it remarkable, I thought, how the students whined and said it was hard putting 200 words together on any subject? But when they forged excuse notes, they were brilliant. The notes I had could be turned into an anthology of Great American Excuses. They were samples of talent never mentioned in song, story or study.

How could I have ignored this treasure trove, these gems of fiction and fantasy? Here was American high school writing at its best – raw, real, urgent, brief, and lying like "The stove caught fire and the wallpaper went up and the fire department kept us out of the house all night."

The writers of these notes didn't realize that honest excuse notes were usually dull: "Peter was late because the alarm clock didn't go off."

One day I had an idea. I typed out a dozen excuse notes and told the students to read them.

"Mr. McCourt, who wrote these?" asked one boy.

"You did," I said.

"So what are we supposed to do?"

"This is the first class to study the art of the excuse note – the first class, ever, to practice writing them. You're so lucky to have a teacher like me who has taken your best writing and turned it into a subject worthy of study."

Everyone smiled as I went on, "You didn't settle for the old alarm clock story. You used your imagination. One day you might be writing excuses for your own children when they're late or absent. So try it now."

The students produced a rhapsody of excuses, ranging from a 16-wheeler truck crashing into a house to a severe case of food poisoning blamed on the school cafeteria. They said, "More, more. Can we do more?"

I asked the class to think about anyone in history who could use a good excuse note. I wrote suggestions on the board, including the most notorious gangster, Al Capone.

And then I heard, "Mr. McCourt, the principal is at the door." My heart sank as the principal entered. He started walking up and down, peering at papers. He picked a few up and read them as if he was grading them. He frowned and pursed his lips. On his way out, he said he would like to see me.

Here it comes, I thought. The retribution. The principal was sitting at his desk. "Come in, I just want to tell you that that lesson, that project, whatever you were doing, was top-notch. Those kids were writing at college level. I just want to shake your hand," he said.

*adapted from Teacher Man
by Frank McCourt*

- 4.1. The teacher was aware that Mikey's excuse note was a forgery because he
- recognized Mikey's handwriting.
 - had spotted the boy writing it at school.
 - had talked to Mikey's grandmother that day.
 - knew that Mikey was extremely imaginative.
- 4.2. The teacher gave his students an unusual assignment because he wanted to
- show them he was aware they had cheated him.
 - publish their writings in an anthology of Great American Excuses.
 - impress the principal who was invited to inspect the class.
 - engage their creative potential to improve their language skills.
- 4.3. Before the teacher entered the principal's office, he thought that the principal had been
- inspired by his teaching method.
 - upset about the contents of the students' notes.
 - disappointed with the grades the students got.
 - satisfied with the activity assigned to the students.

Tekst 2.

SURPRISING STUDY

Steven Proud, a research student writing a PhD at Bristol University, tracked boys' and girls' test results at the ages of 7, 11, 14 and 16 in 16,000 schools in England. He analysed the test scores to see whether the proportion of girls in a year group made a difference to the results of both genders in Maths, Science and English.

His research contradicted the widely held belief that girls are always a good influence on boys in school. He found that boys consistently perform up to a tenth of a grade worse when they study English with high numbers of girls. However, when it comes to Maths and Science, both boys and girls achieve up to a tenth of a grade more when there are many girls in the class.

Proud argues that boys may do worse at English when there is a high proportion of girls in their class because they realize that the girls are better than them at this subject. "It could also be that teachers use teaching styles more appropriate to girls when there are more girls than boys in the class," Proud says.

adapted from www.guardian.co.uk

- 4.4. Which of the following is stated in the text as a fact, not an opinion?
- Girls consistently have a positive influence on boys at school.
 - Teaching styles used by teachers are more appropriate for girls than boys.
 - Girls' impact on boys' performance differs depending on the subject.
 - Boys do worse at English because they realize they cannot catch up with girls.
- 4.5. From both texts we learn
- what can affect students' progress at school.
 - what factors determine the choice of teaching materials.
 - how students' achievements can be monitored at school.
 - how research aids teachers who want to experiment in class.

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH

Zadanie 5.

Przeczytaj tekst. Uzupełnij każdą lukę (5.1.–5.4.), przekształcając jeden z wyrazów z ramki w taki sposób, aby powstał spójny i logiczny tekst. Wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna wpisywanych wyrazów.

Uwaga: dwa wyrazy zostały podane dodatkowo i nie pasują do żadnej luki.

come	high	steep	have	good	make
------	------	-------	------	------	------

SPACE TOURISM FOR THE REST OF US

For more than 50 years, governments had the monopoly on space travel. Until April 28, 2001 when Dennis Tito **5.1.** _____ history by becoming the world's first space tourist. An orbital getaway is still only for the world's wealthiest adventurers, though; just seven tourists **5.2.** _____ the opportunity to go into orbit with *Space Adventures* so far. But that doesn't mean an out-of-this-world experience is completely out of reach for those of us who have to live on a slightly lower budget. For those who want a taste of space travel without spending a fortune, a sub-orbital experience is the next **5.3.** _____ thing. The cheapest trip right now is a flight with *Zero Gravity Corp.*, a private company whose "mission is to make the excitement and adventure of space travel easily accessible to the public." Participants board a Boeing 727, which climbs to a high altitude and then dives **5.4.** _____ to give passengers the feeling of weightlessness.

adapted from www.cbc.ca

Zadanie 6.

Uzupełnij zdania 6.1.–6.4., wykorzystując podane w nawiasach wyrazy w odpowiedniej formie. Nie należy zmieniać kolejności podanych wyrazów, trzeba natomiast – jeżeli jest to konieczne – dodać inne wyrazy, tak aby otrzymać logiczne i gramatycznie poprawne zdania. Wymagana jest pełna poprawność ortograficzna wpisywanych fragmentów.

Uwaga: w każdą lukę możesz wpisać maksymalnie sześć wyrazów, wliczając w to wyrazy już podane.

- 6.1. Why didn't you say anything? You (*should / warn / students*) _____ swimming in this place!
- 6.2. While (*President / have / argument*) _____ with his advisors, a group of journalists burst into the room.
- 6.3. Which exit (*we / suppose / take*) _____ at the next roundabout?
- 6.4. I wish we (*tell / Jayne / project*) _____ She would have helped us with it.

TWORZENIE WYPOWIEDZI PISEMNEJ**Zadanie 7.**

Wypowiedz się na jeden z poniższych tematów. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 słów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Zaznacz temat, który wybrałeś(-aś), zakreślając jego numer.

1. W Twojej szkole wprowadzono zakaz używania telefonów komórkowych. Młodzież zorganizowała akcję protestacyjną. Napisz **artykuł** na stronę internetową szkoły, w którym zrelacjonujesz przebieg akcji oraz przedstawisz i uzasadnisz swoje stanowisko w tym konflikcie.
2. Wróciłeś(-aś) niezadowolony(-a) z obozu młodzieżowego zorganizowanego przez szkołę. Napisz **list** do gazetki szkolnej, w którym uzasadnisz, dlaczego uważasz obóz za nieudany, i zaproponujesz rozwiązania, które poprawią jakość tego typu wyjazdów w przyszłości.
3. Coraz więcej młodych osób, wybierając kierunek studiów, nie kieruje się własnymi zainteresowaniami, ale wymaganiami rynku pracy. Napisz **rozprawkę** na ten temat, przedstawiając zalety i wady takiej decyzji.

Matura 2015: Zapis nagrań

Część pisemna (poziom podstawowy) ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

Zadanie 1.

One

Do you know what the Irish town of Foynes is famous for? During World War II, many Hollywood stars and politicians travelled from the airport in this town to the US. During one flight the pilot decided to turn back because of bad weather and the owner of a restaurant close to the airport was asked to prepare something special for the passengers. He made coffee, added some brown sugar, whiskey and whipped cream and served it as Irish coffee. Now you can order it in restaurants all over the world.

www.irishcultureandcustoms.com

Two

Welcome to the Flying Star, a direct 3-hour service to Brighton. Let me inform you that the buffet is located in car number 5. Just remember to take your ticket with you whenever you leave your compartment. If you prefer to stay in your seat, a trolley service with drinks and light snacks will be operating during the whole journey. Don't miss the new options on our menu.

tekst własny

Three

Would you like to share your experiences in the kitchen with others? Or maybe you've never made any dish yourself and would like to learn? We offer twenty hours of classes in a beautiful Italian villa, a full-day excursion to see famous chefs at work and daily visits to the local market to find perfect ingredients. For any food lover it will be an experience of a lifetime. Sign up now! There are only a few places left.

www.golearnto.com

Four

My first job was in a Chinese restaurant. The food looked strange and I was afraid to try it. One day when I was opening a packet of coffee, it fell out of my hands and landed all over the counter where the food was. The owner put the food with the coffee on a plate and said, 'We don't waste anything here. You have to eat it.' I wanted to keep the job so I had no choice. And you know what? It wasn't bad at all. Now I have Chinese food at least once a week. Without coffee, of course.

tekst własny

Zadanie 2.

One

Hello, everyone. My name's Keith. On behalf of *Suntan Tours*, I'd like to welcome you to this beautiful seaside resort. There will be an information session at 1 p.m. in the hotel lounge tomorrow. Then, I will answer your questions about Brighton and the day trips in the area. Be careful when you buy tours from local travel agencies. Not all of them are reliable. Please, take my advice and allow *Suntan Tours* to book your trips while you're here. I hope you have an enjoyable week in Brighton.

adapted from www.englishclub.com

Two

Rose: You're so well-organized, Jake. How do you do it?

Jake: I've read a book about time management and I try to put into practice the tips the authors give there.

Rose: Are they difficult to follow?

Jake: Not at all. I keep a list of all the things I need to do. Then, I decide which tasks are more important and which of them can wait a day or two and I give myself a deadline for each task.

Rose: How do you check your progress?

Jake: I cross off the tasks that I've done. I also make notes on my computer. They're really helpful.

adapted from www.learn-english-podcast.blogspot.com

Three

Piccadilly Press is delighted to announce a short story competition to find the best teenage talent in Europe. All you have to do is write a short story entitled *The Perfect World*. The best works will be published in a book. For two years *Piccadilly Press* will have the exclusive right to publish the winning stories. The competition is open to young people, aged between thirteen and eighteen, who come from the European Union. The closing date for entries is June 4th.

adapted from Piccadilly Press

Część pisemna (poziom rozszerzony) ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

Zadanie 1.

One

Trish: Don't you think that Britain is a grey country? I believe a bit of neon is just what we need.

Jerry: Is that what you're going to present at the press conference launching London Fashion Week? Look, British people don't wear neon shades. Never have, never will. Photographers will love them because they look great on magazine covers but they're not practical. We will always favour a traditional style with tweeds and smart leather boots. That is what the Brits need and that is what I will provide in my new collection.

Trish: Well, perhaps there is no need to choose between the two extremes. There is a third way, a naval theme. With my patterns the British people can experience the joy of colour...

Jerry: Only blue, though!

Trish: As I was saying, they can enjoy colour, but not the impractical orange or purple. Let's be honest, extremes don't work. Compromises work, and that's what my models will show on the catwalk.

adapted from www.guardian.co.uk

Two

Six teenage offenders convicted of shoplifting became unlikely heroes when doing their community service punishment in the park. During a break they heard screams from a woman in a street nearby, so they raced over, saw that the woman was being mugged, chased the mugger 600 yards, cornered him, grabbed the stolen handbag and mobile phone and returned them to their owner. Their supervisor, Gary Hall, admitted that at first he thought they were 'doing a runner', but when he discovered their selfless act he was really impressed. "They did a real public service," he said.

adapted from Daily Mail, December 31, 2010

Three

Interviewer: Today I'm talking to Paul Reedman from the Institute of Physics. Paul, could you tell us how popular Advanced Physics is with students?

Paul: Figures published this morning show, for the sixth consecutive year, an increase in the number of students taking this course, which is surprising when I think about my own generation and how apprehensive of science subjects we were. Most of my peers didn't want to have anything to do with science, but it's definitely not the case nowadays. According to the survey of the Institute of Physics, for the first time since 2002, Advanced Physics is back in the top five most popular subjects. The total number of students entered for the course went up by 6.5% in 2012. My view is that this is mostly due to students thinking more about their future employment prospects. There are plenty of job opportunities in this sector, especially in nuclear power plants and biomedicine and I guess it might be one of the reasons why Advanced Physics has become "cool" again.

adapted from www.bbc.co.uk

Zadanie 2.

One

I was once invited to a job interview. Upon arrival I parked my car, got out, and accidentally caught my thumb in the door. I was bleeding and stained my shirt a bit but went to the interview anyway. The interviewer asked me to take a typing test. I explained that I couldn't type because of my thumb and offered to come back the next day to take the test. The interviewer got me a cup of iced water and I soaked my thumb while we continued the interview. The next day I got a call from the company. I was hired without a typing test. They said anyone who could stay as calm and collected as I was with a thumb swollen and bruised was someone they certainly wanted to run their front office.

Two

In my early twenties, I had an interview with a major department store. The day before I picked out a very conservative black skirt and pinstriped jacket. I even tried them on to ensure they fitted. When I arrived I was greeted by a man in his early forties. However, during the interview I noticed that he frequently leaned over to one side. I thought it a bit odd, but I assumed the man may have a stiff back and was experiencing discomfort. It wasn't until I got back in my car that I realized that the side seam in my skirt had come apart and I was revealing quite a bit of my leg. That's what you get for shopping in the clearance sales.

Three

This is a story I like to tell in training classes on how NOT to act during an interview. I applied for a position within the state legal system. I was being interviewed by my potential manager and her associate. I would be working with both women closely. A few minutes into the interview it was obvious these two women did not get along. They contradicted each other and gave each other nasty looks. There was obvious tension in the air. When they said they would call, I graciously explained that I didn't think the position suited me. The interview with the two women was enough.

Four

One interview I attended was very odd. The interviewers stuck rigidly to the questions, moving onto the next one before I'd finished answering the previous one. Whenever I paused they interrupted with the next question so I felt as if they didn't really care what I answered. I think they just wanted the interview to be over as soon as possible. And they never got back to me, although they said they would. I'm glad I didn't get the job in a company like that.

www.snagajob.com

www.humanresources.about.com

Matura 2015: Klucz

Część pisemna (poziom podstawowy)

Zadanie 1.

- 1.1. C
- 1.2. B
- 1.3. A
- 1.4. E

Zadanie 2.

- 2.1. C
- 2.2. B
- 2.3. A

Zadanie 3.

- 3.1. C
- 3.2. A
- 3.3. B

Zadanie 4.

- 4.1. C
- 4.2. D
- 4.3. A
- 4.4. B
- 4.5. A

Zadanie 5.

- 5.1. B
- 5.2. A
- 5.3. E

Zadanie 6.

- 6.1. A
- 6.2. B
- 6.3. C
- 6.4. B
- 6.5. A

Zadanie 7.

- 7.1. A
- 7.2. B

Zadanie 8.

- 8.1. A
- 8.2. C

Zadanie 9.

- 9.1. C
- 9.2. B

Zadanie 10.

- 10.1. A
- 10.2. B

Część pisemna (poziom rozszerzony)

Zadanie 1.

- 1.1. C
- 1.2. B
- 1.3. A

Zadanie 2.

- 2.1. D
- 2.2. E
- 2.3. B
- 2.4. A

Zadanie 3.

- 3.1. C
- 3.2. B
- 3.3. C
- 3.4. A

Zadanie 4.

- 4.1. B
- 4.2. D
- 4.3. B
- 4.4. C
- 4.5. A

Zadanie 5.

- 5.1. made
- 5.2. have had
- 5.3. best
- 5.4. steeply

Zadanie 6.

- 6.1. should have warned the students about/against
- 6.2. the President was having an argument
- 6.3. are we supposed to take
- 6.4. had told Jayne about the project